

Michał Buszko

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

ODDZIAŁY INSTYTUCJI KREDYTOWYCH – SZANSA CZY ZAGROŻENIE SEKTORA BANKOWEGO W POLSCE?

Streszczenie: Od momentu momentu przystąpienia Polski do struktur UE działalność bankowa na polskim rynku może być prowadzona na podstawie jednolitego paszportu bankowego. Jedną z głównych konsekwencji wprowadzenia tego rozwiązania w Polsce jest otwieranie coraz większej liczby oddziałów instytucji kredytowych. Działalność oddziałów z jednej strony podnosi konkurencyjność polskiego rynku bankowego, wpływa na poprawę jakości oraz uatrakcyjnia ofertę produktową. Z drugiej strony rozważane podmioty mogą przenosić na polski rynek problemy zagranicznych instytucji, prowadzić nie podlegającą krajowemu nadzorowi ryzykowną politykę kredytową, a także powodować spadek zaufania do działalności całego sektora bankowego w Polsce. Oddziały instytucji kredytowych są wyłączone z krajowego nadzoru finansowego i nie uczestniczą w krajowym systemie gwarantowania depozytów.

Słowa kluczowe: instytucja kredytowa, oddział, nadzór, prawo bankowe.

1. Wstęp

Przystąpienie Polski do struktur Unii Europejskiej i włączenie polskiego rynku usług bankowych do jednolitego rynku europejskiego było niewątpliwie przełomowym momentem z punktu widzenia rozwoju bankowości w Polsce. Wydarzenie to wiązało się z koniecznością wprowadzenia licznych dostosowań prawnych i organizacyjnych, w tym wprowadzenia do ustawy *Prawo bankowe* zapisów Dyrektywy 2000/12/WE odnoszącej się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe¹. Regulacje wspólnotowe stworzyły w Polsce zupełnie nowe uwarunkowania prowadzenia działalności bankowej i niemal całkowicie otworzyły dostęp do polskiego rynku instytucjom kredytowym z innych krajów UE. Na mocy nowych regulacji wspomniane instytucje mogły rozpocząć prowadzenie działalności w Polsce w sposób transgraniczny lub w formie oddziałów, wykorzystując uproszczoną

¹ Ze względu na wprowadzenie kilku istotnych zmian i konieczność ściślejszego ujednoczenia ustawodawstwa poszczególnych krajów UE powyższa dyrektywa została zastąpiona Dyrektywą 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe.

procedurę dopuszczeniową. W efekcie w ciągu sześciu lat obecności Polski w UE doszło do zahamowania tworzenia nowych banków przy jednoczesnym upowszechnieniu otwierania oddziałów instytucji kredytowych.

Pojawianie się w Polsce coraz większej liczby oddziałów może być uznane za czynnik stymulujący konkurencję, promujący stosowanie coraz nowocześniejszych metod obsługi klienta, a także rozwiązań technicznych oraz wpływający na zmianę jakości usług. Dzięki oddziałom instytucji kredytowych na polskim rynku możliwe jest bezpośrednie implementowanie strategii, metod zarządzania oraz *know-how* banków z krajów Europy Zachodniej. Zakładanie oddziałów w Polsce oznacza także wzrost prestiżu oraz znaczenia polskiego rynku bankowego w skali międzynarodowej. Niemniej koncentracja coraz większej części rynku usług bankowych przez rozważaną grupę podmiotów niesie ze sobą również wiele wyzwań, zagrożeń oraz nowych rodzajów ryzyka. W szczególności dzięki działalności oddziałów istotnie zwiększa się wrażliwość sektora bankowego na zewnętrzne kryzysy i zawirowania, a także w znaczącym stopniu spada możliwość sprawowania przez polskie władze efektywnego nadzoru i ograniczania ryzyka działalności bankowej.

Ze względu na coraz większą rolę oddziałów instytucji kredytowych na polskim rynku oraz daleko idący wpływ tej formy działalności na stabilność sektora bankowego, celem niniejszego artykułu jest przedstawienie zasad tworzenia i funkcjonowania oddziałów instytucji kredytowych w Polsce, wskazanie ich głównych cech charakterystycznych, a także przedstawienie zagrożeń i problemów wynikających z ich obecności na polskim rynku.

2. Podstawy prawne działalności oddziałów instytucji kredytowych

Tworzenie w Polsce oddziałów przedsiębiorstw zarejestrowanych za granicą możliwe jest na podstawie Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej². Zgodnie z nią za oddział traktuje się wyodrębnioną i samodzielną organizacyjnie część działalności gospodarczej, wykonywaną przez przedsiębiorcę poza siedzibą przedsiębiorcy lub głównym miejscem wykonywania działalności. W stosunku do przedsiębiorstw zagranicznych przyjmuje się zasadę, iż ich oddziały w Polsce mogą wykonywać działalność gospodarczą wyłącznie w zakresie przedmiotu działalności wykonywanego za granicą. Tworzenie oddziałów przez przedsiębiorców z krajów UE lub EOG odbywa się na zasadzie traktowania tych podmiotów na takich samych prawach, jak obywateli Polski. Działalność oddziałów instytucji kredytowych w Polsce regulowana jest dodatkowo przepisami ustawy *Prawo bankowe*³, która za oddział uznaje jednostkę organizacyjną instytucji kredytowej wykonującą w jej imieniu i na jej rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z

² Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, DzU 2004 nr 173, poz. 1807.

³ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Prawo bankowe*, DzU 1997 nr 140, poz. 939 ze zm.

zezwolenia udzielonego tej instytucji kredytowej⁴. Wszystkie jednostki organizacyjne danej instytucji kredytowej utworzone w Polsce uważane są przy tym za jeden oddział. W praktyce oddział instytucji kredytowej może rozpocząć działalność na polskim rynku nie wcześniej niż po dwóch miesiącach od uzyskania przez KNF od właściwych władz nadzorczych instytucji kredytowej informacji dotyczących miejsca i zakresu działalności oddziału, a także nazwisk osób mających objąć stanowisko dyrektora i jego zastępcy. Powyższa procedura oznacza usankcjonowanie w polskim prawie przepisów Dyrektywy 2000/12/WE, a następnie 2006/48/WE, uchylających obowiązek posiadania zezwolenia na działalność oddziału poza krajem macierzystym. Ponieważ otwarcie oddziału na podstawie poinformowania KNF jest działaniem prostszym, szybszym oraz tańszym od utworzenia nowego banku na podstawie procedury licencyjnej, stąd w Polsce obserwuje się relatywnie szybki wzrost liczby nowych oddziałów przy jednoczesnym spadku liczby banków⁵.

3. Specyfika działalności oddziałów instytucji kredytowych

Działalność oddziałów instytucji kredytowych dość istotnie różni się od działalności banków tworzonych na podstawie licencji KNF⁶. Główne cechy charakteryzujące oddziały to: brak osobowości prawnej (nie są spółkami akcyjnymi), brak kolegialnych organów zarządczych (oddziałem kieruje dyrektor), brak wyodrębnionych funduszy własnych, uproszczona struktura organizacyjna oraz relatywnie małe zatrudnienie. Oddziały najczęściej nie tworzą sieci placówek, prowadzą swoje operacje za pomocą jednego lub kilku biur w największych miastach Polski, a także ograniczają rozbudowę infrastruktury technicznej. Podmioty te korzystają zwykle z modeli zarządzania ryzykiem, procedur bankowych, *know-how*, elementów marketingowych oraz platform informatycznych dostarczanych bezpośrednio przez instytucje kredytowe.

Pod względem rodzaju prowadzonej działalności oddziały instytucji kredytowych koncentrują się na trzech podstawowych segmentach, tzn.: bankowości korporacyjnej, inwestycyjnej oraz – w wybranych przypadkach – na bankowości prywatnej (np. Credit Suisse). Wyjątkiem od tej zasady są oddziały Polbank EFG, Banque PSA Finance i Sygma Bank, które zajmują się bankowością detaliczną, w tym segmentem *consumer finance*.

⁴ Pojęcie instytucji kredytowej i jej oddziału jest nieco inaczej definiowane w prawie europejskim i polskim. Szerzej [Zdzieborski, Werner 2006].

⁵ Spadek liczby banków w Polsce spowodowany jest transakcjami połączeń oraz przenoszeniem przedsiębiorstw bankowych ze spółek akcyjnych do oddziałów instytucji kredytowych. Relatywnie rzadko tworzone są w Polsce nowe banki (w okresie 2008-2010 utworzono zaledwie 3 podmioty: Allianz Bank Polska SA, Alior Bank SA oraz FM Bank SA).

⁶ Do dnia przystąpienia Polski do strefy euro oddziały instytucji kredytowych w zakresie polityki pieniężnej prowadzonej przez NBP mają jednak takie same prawa i obowiązki jak banki krajowe.

Pod względem wielkości majątku oddziały instytucji kredytowych zaliczane są do grupy podmiotów małych bądź średnich. W 2008 r. 5 oddziałów posiadało majątek poniżej 0,1 mld zł, 3 oddziały od 0,1 do 0,5 mld zł, 1 oddział od 0,5 do 1,0 mld zł, 6 oddziałów od 1,0 do 5,0 mld zł, a 1 oddział od 5 do 10 mld zł. Jedyne dwa oddziały (Societe Generale i Polbank EFG) znalazły się w grupie banków średnich o aktywach od 10 do 50 mld zł⁷.

W pierwszych latach istnienia oddziałów na polskim rynku głównymi składnikami ich majątku były należności od instytucji finansowych oraz kredyty dla przedsiębiorstw. Stan ten zmienił się jednak wraz z pojawieniem na polskim rynku oddziału EFG Eurobank Ergasias SA (Polbank EFG). Podmiot ten od początku swojego istnienia zaczął realizować w Polsce strategię agresywnego rozwoju w obszarze finansowania potrzeb konsumpcyjnych i mieszkaniowych. W efekcie w 2007 r. wartość kredytów udzielonych gospodarstwom domowym przez oddziały przewyższyła wartość kredytów dla przedsiębiorstw, a dwa lata później – zarówno kredytów dla przedsiębiorstw jak i należności od instytucji finansowych.

Ze względu na brak bazy depozytowej działalność oddziałów instytucji kredytowych finansowana jest w Polsce głównie zobowiązaniami wobec sektora finansowego – zwłaszcza nierezydentów. Jest to cecha istotnie odróżniająca oddziały od pozostałych podmiotów sektora bankowego. Finansowanie oddziałów zapewniają przede wszystkim centrale instytucji kredytowych, które w praktyce zabezpieczają ich bieżącą płynność, długoterminową wypłacalność i rozwój. Oprócz środków finansowych dostarczanych przez centrale oddziały mogą pozyskiwać kapitał bezpośrednio z rynku finansowego, w tym poprzez pożyczki na krajowym rynku międzybankowym.

Działalność oddziałów zasadniczo podlega przepisom ustawy *Prawo bankowe* z 29 sierpnia 1997 r. Niemniej podmioty te, nie będąc osobami prawnymi, a jedynie ich reprezentantami, wyłączone są z kilku kluczowych regulacji, w tym dotyczących: utrzymania współczynnika wypłacalności, stosowania limitu koncentracji zaangażowania kapitałowego w innych podmiotach, stosowania limitu dużych zaangażowań oraz stosowania limitu koncentracji dużych kredytów. W wymienionych obszarach obowiązek utrzymania wypłacalności lub limitów zaangażowania spoczywa na samych instytucjach kredytowych.

W porównaniu z bankami krajowymi oddziały nie uczestniczą w systemie gwarantowania depozytów BFG, ale wykorzystują gwarancje systemów z innych krajów UE⁸. Oznacza to, że na tle rozwiązań polskich w oddziałach mogą być stosowane inne zasady obejmowania deponentów gwarancjami, inne sumy gwarancyjne, a tak-

⁷ *Raport o sytuacji banków w 2008 r.*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa 2009.

⁸ Uczestnictwo oddziałów w zagranicznych systemach gwarancji depozytów oznacza także ponoszenie innych kwot obciążeń na rzecz tych systemów. Zagraniczne fundusze gwarancyjne mogą posiadać również inny stopień wypłacalności niż BFG. Szerzej [Zaleska 2008].

że może wystąpić inny czas zaspokajania roszczeń w przypadku niewypłacalności instytucji kredytowych.

W obszarze sprawozdawczości finansowej oddziały instytucji kredytowych podlegają przepisom polskiej ustawy o rachunkowości⁹. Zgodnie z nią wymienione podmioty muszą prowadzić księgi rachunkowe oraz sporządzać sprawozdania finansowe. W odróżnieniu od banków krajowych oddziały nie są jednak zobligowane do publikowania danych finansowych. Obowiązkiem oddziału jest jedynie ogłaszanie sporządzonych i zbadanych zgodnie z zagranicznymi regulacjami sprawozdań finansowych instytucji kredytowych wraz ze sprawozdaniami z działalności oraz opinią biegłego rewidenta. W efekcie na krajowym rynku finansowym dostępne są jedynie bardzo ogólne dane finansowe oddziału, a wycena pozycji bilansu czy rachunku wyników podawana jest zwykle w walucie obcej.

Oddziały prowadzą bardzo oszczędną politykę informacyjną, marketingową i promocyjną, a także są mało transparentne dla podmiotów zewnętrznych. Ich pozycja konkurencyjna budowana jest przede wszystkim na bazie prestiżu, tradycji i wysokiej jakości usług samej instytucji kredytowej. Odmienne podejście w tym zakresie stosują Polbank EFG i Sygma Bank, zajmujące się bankowością detaliczną. Podmioty te, świadcząc usługi masowe, dążą do wypromowania własnej marki, poszerzania sieci placówek oraz szybkiego zdobycia znacznego udziału w rynku¹⁰.

4. Działalność oddziałów instytucji kredytowych w Polsce

Oddziały instytucji kredytowych mogą być tworzone w Polsce od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Tylko w 2004 r. na polskim rynku pojawiły się trzy podmioty, z czego pierwszy z nich – oddział Société Générale SA – rozpoczął działalność już 1.05.2004 r. po przekształceniu z oddziału banku zagranicznego. W kolejnych latach następował dalszy wzrost liczby oddziałów, przy czym część z nich tworzona była w miejsce działających na polskim rynku filii¹¹. Ekspansję oddziałów instytucji kredytowych w Polsce przedstawia tab. 1.

Spośród łącznie 21 utworzonych podmiotów do 2010 r. trzy oddziały instytucji kredytowych zakończyły działalność w Polsce (Jyske Bank A/S w 2008 r., Skandinaviska Enskilda Banken i DEPFA w 2009 r.).

Generalnie cały sektor oddziałów instytucji kredytowych można uznać za grupę dość nową i dopiero budującą swoją pozycję na polskim rynku. Podmioty te z roku

⁹ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, DzU 1994 nr 121, poz. 591 ze zm.

¹⁰ Przez półtora roku od momentu rozpoczęcia działalności Polbank EFG otwierał placówki średnio co 2-3 dni, a w 2010 r. obsługiwał już ok. 800 tys. klientów. Zob. [*Największy włoski bank...* 2010].

¹¹ Do oddziałów przeniesiono przedsiębiorstwa następujących filii: Bank Svenska Handelsbanken (Polska) SA, Dresdner Bank Polska SA, Nykredit Bank Hipoteczny SA, Calyon Bank Polska SA, BNP Paribas Bank Polska SA, Danske Bank Polska SA, ABN Amro Bank Polska SA (proces przeniesienia został wstrzymany).

Tabela 1. Rozwój działalności oddziałów instytucji kredytowych w Polsce

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba oddziałów	7	12	14	18	18
Liczba placówek	11	171	184	236	245
Wynik z tytułu odsetek	49,7 mld zł	177,9 mld zł	497,6 mld zł	943,3 mld zł	1294,5 mld zł
Udział w przychodach z odsetek sektora	0,3%	0,9%	1,9%	3,1%	4,5%
Aktywa	5342 mln zł	20 953 mln zł	33 861 mln zł	56 119 mln zł	54 454 mln zł
Udział w aktywach sektora	0,9%	3,1%	4,3%	5,4%	5,1%
Kredyty ogółem	1906 mln zł	8123 mln zł	15 532 mln zł	29 849 mln zł	33 926 mld zł
Udział w kredytach sektora	0,7%	2,5%	3,6%	5,0%	5,4%
Depozyty ogółem	1870 mln zł	6592 mln zł	7870 mln zł	13 129 mln zł	16 475 mln zł
Udział w depozytach sektora	0,6%	1,8%	1,9%	2,7%	2,9%
Wynik finansowy netto	13,2 mln zł	-112,0 mln zł	-79,8 mln zł	203,3 mln zł	-89,9 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Raport o sytuacji banków w 2007 r.*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa 2008, *Raport o sytuacji banków w 2008 r.*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa 2009, *Raport o sytuacji banków w 2009 r.*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa 2010.

na rok istotnie powiększają wartość udzielonych kredytów i wynik z tytułu odsetek. Niemniej znacząca część z nich nie osiąga jeszcze progu rentowności i poważnie obciąża wyniki netto całego sektora (tab. 1).

5. Ryzyko działalności oddziałów instytucji kredytowych

Działalność oddziałów instytucji kredytowych w Polsce wiąże się z kilkoma rodzajami ryzyka, które może istotnie oddziaływać na bezpieczeństwo i stabilność całego sektora bankowego. Jednym z najważniejszych jest niewątpliwie fakt bezpośredniego odzwierciedlenia przez oddziały kondycji ekonomicznej instytucji kredytowych z innych krajów UE. Problemy tych ostatnich na rynkach macierzystych będą przekładały się wprost na ograniczenie lub likwidację działalności oddziałów. W efekcie sytuacja taka będzie mogła skutkować spadkiem zaufania do działalności całego sektora bankowego w Polsce, a także spadkiem skłonności do oszczędzania. W przypadku gdyby instytucje kredytowe musiały, np. z przyczyn ekonomicznych, pozbyć się swoich jednostek na polskim rynku, działalność operacyjna oddziałów zostanie zakończona, powodując zaprzestanie obsługi klientów. Powyższy problem nie wystąpiłby w odniesieniu do posiadanych na polskim rynku filii (banków – spółek có-

rek). W ich wypadku doszłoby bowiem do upłynnienia akcji bez konieczności likwidacji aktywów i przy zachowaniu kontynuacji działalności. Innym rodzajem ryzyka towarzyszącego oddziałom jest obciążenie ich sytuacją makroekonomiczną krajów pochodzenia instytucji kredytowych. W przypadku pojawienia się w Polsce niekorzystnych informacji gospodarczych napływających z wybranego kraju UE, polscy klienci oddziału mogą uznać sytuację na rynku zagranicznym za bezpośrednio zagrożającą bezpieczeństwu ich depozytów. W efekcie może dojść do paniki, nawet gdy sama instytucja kredytowa znajduje się w dobrej kondycji finansowej. Z pewnością odpływ klientów z oddziału będzie wzmacniany faktem braku dostępu do jego danych finansowych oraz utrudnioną oceną bezpieczeństwa działalności instytucji kredytowej za granicą. W polskich warunkach ryzyko destabilizacji działalności oddziałów będzie również wynikało z braku dywersyfikacji źródeł ich finansowania. Brak bazy depozytowej uzależnia działalność tych podmiotów od pozyskania funduszy od instytucji kredytowej lub innych banków. W warunkach kryzysów lub zawirowań dostęp oddziałów do pieniądza na rynku międzybankowym może być istotnie utrudniony, co bezpośrednio zagrozi ich płynnością.

6. Problem nadzoru nad oddziałami

Zgodnie z Dyrektywami 2000/12/WE i 2006/48/WE oddziały instytucji kredytowych w Polsce podlegają regule nadzoru kraju macierzystego, co oznacza, że zasadniczo wyłączone są spod kontroli realizowanej przez KNF. Pomimo takiego rozwiązania nadzoru nad oddziałami, polskie prawo bankowe określa instrumenty, jakie może stosować KNF w stosunku do oddziałów w wypadku naruszenia przez nie przepisów prawa polskiego. Niemniej sam zakres oddziaływania KNF na oddziały nie jest precyzyjnie określony. W praktyce rola KNF sprowadza się do wezwania instytucji kredytowej do przestrzegania prawa oraz usunięcia nieprawidłowości w działalności oddziału. Jeżeli instytucja kredytowa nie zastosuje się do wezwania, KNF powiadamia organ nadzoru z macierzystego kraju instytucji kredytowej o zaistniałej sytuacji. W szczególnych przypadkach KNF może wystąpić do właściwego organu instytucji o odwołanie dyrektora, ograniczenie zakresu działalności oddziału bądź jego jednostek organizacyjnych lub też nałożyć karę pieniężną. W sytuacji zagrożenia płynności płatniczej oddziału KNF może nakazać wstrzymanie wypłat z zysku lub tworzenia nowych jednostek organizacyjnych. Przedstawione powyżej instrumenty wyraźnie wskazują, że KNF ma bardzo ograniczone możliwości wywierania sankcji oraz sprawowania realnej kontroli nad działalnością jednostek instytucji kredytowych. Wraz ze zwiększaniem się udziału oddziałów instytucji kredytowych na polskim rynku, kontrola nad działalnością bankową w Polsce będzie zatem przechodzić do zagranicznych organów nadzoru. Ze względu na przyjęte różne rozwiązania i modele nadzoru, a także brak koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi nadzorcami na poziomie ogólnoeuropejskim, nie można oczekiwać, że powyższy

model umożliwi efektywną kontrolę i zabezpieczy odpowiednio stabilność sektora bankowego w Polsce. Z punktu widzenia interesu Polski, jak również innych krajów, w których rozwój sektora bankowego odbywa się poprzez otwieranie nowych oddziałów, istotne jest usankcjonowanie europejskich organów nadzoru, prowadzących scentralizowaną, ujednoliconą i opartą na jednakowych zasadach kontrolę instytucji kredytowych oraz ich oddziałów. Celowe może być również zmodyfikowanie zasady jednego paszportu bankowego oraz nadzoru i gwarancji kraju macierzystego (zob. [Zaleska 2010, s. 173-174]).

7. Zakończenie

Stosunkowo krótka historia działalności oddziałów instytucji kredytowych w Polsce z pewnością utrudnia ich pełną i kompleksową ocenę. Większość opisywanych podmiotów znajduje się dopiero w początkowej fazie rozwoju, co oznacza, że są one nadal nierentowne. Wśród rozważanych jednostek powinno się oceniać oddzielnie podmioty o charakterze korporacyjnym oraz oddzielnie o charakterze detalicznym. Te pierwsze, chociaż prowadzą obsługę w sposób stabilny i koncentrują się na wąskiej grupie przedsiębiorców lub instytucji, działają w obszarze szczególnie podatnym na straty w warunkach kryzysów lub zawirowań. Oddziały detaliczne, wśród których największe znaczenie ma Polbank EFG, mogą z kolei lepiej rozpraszać ryzyko kredytowe, aczkolwiek muszą w Polsce konkurować o zdobycie udziału w rynku, rozwijać sieć placówek oraz promować markę. Działania takie wiążą się zwykle z intensywną ekspansją kredytową oraz koniecznością budowy bazy depozytowej. W efekcie, w rozważanej grupie oddziałów może być stosowana zbyt liberalna polityka kredytowa, osiągany zbyt niski poziom marży oraz mogą występować zbyt wysokie nakłady na promocję i reklamę. Podmioty te mogą zatem również stwarzać znaczne ryzyko dla stabilności całego sektora bankowego. Problem ryzyka działalności oddziałów staje się coraz bardziej istotny ze względu na wzrost ich udziału w aktywach i depozytach sektora bankowego w Polsce przy jednoczesnej małej transparentności sprawozdawczej. Dodatkowo, przesunięcie kontroli nad nimi do zagranicznych organów nadzoru powoduje, że przeciwdziałanie nieprawidłowościom wynikającym z ich działalności może nie być skuteczne, szybkie oraz adekwatne do skali zagrożenia. Jednocześnie podmioty te mogą próbować wykorzystywać arbitraż nadzorczy, tzn. korzystać z przepisów nadzorczych, krajowych lub zagranicznych, w zależności od tego, które są korzystniejsze. Uzasadnione może być zatem wprowadzenie na gruncie prawa europejskiego i polskiego regulacji umożliwiających częściowe rozszerzenie nadzoru krajowego nad działalnością oddziałów, poddających oddziały kontroli europejskiego zintegrowanego systemu organów nadzoru lub powodujących obligatoryjne przenoszenie ich przedsiębiorstw bankowych do banków w formie spółki akcyjnej.

Literatura

- Dyrektywa 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnosząca się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe; Dz. Urz. W E L 126 z 26.05.2000.
- Dyrektywa 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe; Dz. Urz. UE L 177 z 30.06.2006.
- Największy włoski bank chce przejąć polski Polbank od Greków*, http://wyborcza.biz/biznes/1,101562,8599671,najwiekszy_wloski_bank_chce_przejac_polski_Polbank.html, 2.11.2010.
- Raport o sytuacji banków w 2007 r.*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa 2008.
- Raport o sytuacji banków w 2008 r.*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa 2009.
- Raport o sytuacji banków w 2009 r.*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa 2010.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, DzU 1994 nr 121, poz. 591 ze zm.
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, DzU 2004 nr 173, poz. 1807.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Prawo bankowe*, DzU 1997 nr 140, poz. 939.
- Zaleska M., *Bank czy oddział instytucji kredytowej*, „Bank” 2008, nr 5.
- Zaleska M., *Sieć bezpieczeństwa sektora bankowego*, [w:] W. Frąckowiak, J. Szambelańczyk (red.), *Ku nowemu paradygmatowi nauk o finansach*, Zeszyty Naukowe nr 144, Wydawnictwo UE w Poznaniu, Poznań 2010.
- Zdzieborski R., Werner K., *Działanie instytucji kredytowej w Polsce poprzez oddział. Zagadnienia podstawowe*, „Monitor Prawniczy” 2006, nr 21.

BRANCHES OF CREDIT INSTITUTIONS – CHANCE OR THREAT FOR THE BANKING SECTOR IN POLAND?

Summary: Since joining the European Union in 2004 the banking services in Poland can be delivered upon the basis of the single banking passport. One of the most important consequences of the implementation of this solution in Poland is a growing number of established branches of credit institutions. On the one hand, the existence of branches stimulates competitiveness of Polish banking market, influences the improvement of client service and enhances products' offer. On the other hand, branches may transmit onto Polish market economic problems of credit institutions, conduct high risk credit policy without proper supervision and decrease the level of society's confidence toward the whole banking sector. Branches of credit institutions neither rely on the inspection of national supervisory commissions nor participate in the national deposit guarantee systems.